

φυσικῶ καὶ γοητοῦ ἡλίου: ὅτι ὁ μὲν Χριστὸς δὲν ἀποθνήσκει εἰς τὸν αἰῶνα· ὁ δὲ τὴν φύσιν φωτίζων ἡλῖος προὐρίσται νὰ ἀποθάνῃ μίαν ἡμέραν. Καί· οἰαδήποτε καὶ ἂν εἶνε ἡ φωτιστικὴ καὶ θερμαντικὴ του δύναμις, ὁσονδήποτε καὶ ἂν φαίνονται αἱ αἶραι τῆς αἰωνιότητος νὰ προσπαίξουν ἐπ' αὐτοῦ, ἀλλ' εἶνε ὕλη ἄψυχος καὶ θὰ λυθῇ εἰς τὰς ἐξ ὧν συνεπήχθη ἀτόμους, ἔστω καὶ μετὰ ἐτῶν χιλιάδας ἢ μυριάδας. Ἡ συντέλεια τοῦ κόσμου δὲν εἶνε μόνον πίστις τῶν λαῶν καὶ διδασκάλων τῶν Θεοπνευστῶν Βιβλίων. Δὲν ἦτο ἀπλῶς ὁ σοφὸς Δειράχ, ὁ ὁποῖος ἔλεγε: «Τί φωτεινότερον ἡλίῳ; Καὶ τοῦτο ἔκλειπει.» Δὲν ἦτο ἀπλῶς ὁ Ἡσαΐας, ὁ ὁποῖος προεφῆτευσεν: «Καὶ τακίησονται πᾶσαι αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν, καὶ ἐλιγίησεται ὁ οὐρανὸς ὡς βιβλίον, καὶ πάντα τὰ ἄστρα πεσεῖται ὡς φύλλα ἐξ ἀμπέλου καὶ ὡς πίπτει φύλλα ἀπὸ συκῆς.» Δὲν ἦτο ἀπλῶς ὁ Ἰωὴλ ὅστις προανεφώνη: «(Ὁ) ἡλῖος μεταστράφησεται εἰς σκότος καὶ ἡ σελήνη εἰς αἷμα.» Οὐδ' εἶνε ἀπλῶς τὸ Εὐαγγέλιον, κατὰ τὰς σαφεῖς ὑποδείξεις τοῦ ὁποῖου «αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σαλευθήσονται» Αὐτὴ ἡ Ἀστρονομία μαρτυρεῖ ὅτι ἡ παρούσα ὄψις τῶν οὐρανῶν δὲν θὰ εἶνε ἔσσει ἡ αὐτή.

Θὰ ἔλθῃ λοιπὸν καιρὸς κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ ἔλκυστικὴ καὶ φωτιστικὴ καὶ θερμαντικὴ δύναμις τοῦ ἄστρου τῆς ἡμέρας θὰ ἀρχίσῃ νὰ κατὰπίπτῃ ὡς τὸ φῶς λαμπτήρος, τοῦ ὁποῖου τὴν θρυαλλίδα δὲν τρέφει πλέον τὸ ἐξαντληθὲν πετρέλαιον. Ἀπαμειβλυθειῶν τῶν αἰσθησεῶν τοῦ γεγηρακότος γίγαντος, μαρασμὸς θὰ καταλάβῃ καὶ τὰ τέως ἐξ αὐτοῦ ζωογονούμενα τέκνα, τοὺς πλανήτας. Ὡ, καὶ πῶς δύναται νὰ περιγράψῃ τὰς τρομερωτάτας ἐκείνας στιγμὰς, καθ' ἃς ὀλόκληρον τὸ σύστημά μας ὠχρόν, ἀφεγγές, ὀλόρφανον, ριγαλέον θὰ φέρηται πρὸς τὴν ἀποσύνθεσιν;

Αἱ ἡλιακαὶ ἀκτίνες δὲν ἔχουν πλέον δύναμιν νὰ διαπεράσουν τοὺς πάγους. Τὸ ἀνθρώπινον γένος τρέμον ζητεῖ καταφύγιον πρὸς τὸν Ἰσημερινόν. Αἱ χιόνες ἀπὸ τῶν Πόλων ἐπεξετάθησαν ἐφ' ὅλον τὸ πρόσωπον τῆς γῆς ὡς νεκρικὴ σινδόνη. Ὁ ἡλῖος κεῖται ἐπὶ κλίνης ὀδύνης. Ὁ μονάρχης ψυχορραγεῖ καὶ μετ' αὐτοῦ σθένονται ἀλλεπαλλήλως ὄλοι του οἱ ὑπήκοοι, τὸ ἐν καρπὸν τοῦ ἄλλου, φυτὰ, ζῆα, ἐνεκρώθησαν.... Ὁ ἡλῖος ἀπέθανε καὶ ἡ λαμπρά του ὄψις δὲν φέγγει εἰς τὸν ὀρίζοντα πλέον.... Καὶ μετ' αὐτοῦ Γῆ, Ἐρμῆς, Ἀφροδίτη, Ἄρης, Ζεὺς, Κρόνος, Οὐρανός, Ποσειδῶν, κόσμοι πάγκαλοι καὶ τεράστιοι ἀπέθανον.... Καὶ σιγὴ τάφου τῶρα ἐπικρατεῖ ἐκεῖ, ὅπου ἄλλοτε αἱ μεγάλα αὐτὰ σφαῖραι εἰς εὐθυμον ἐστροβιλιζόν χορόν.... Καὶ ἡ φύσις ὀλοφυρομένη ἐπιθέεται ἐπ' αὐτῶν τὸν τελευταῖον ἀσπασμόν τῆς... Ὁ ἡλῖος ἀπέθανεν!

— Ἀνὰ τὸ πλανητικὸν τοῦ ἡλίου σύστημα.

Διεξελλόντες τὰ περὶ τοῦ ἀστέρος τῆς ἡμέρας, ἐρχόμεθα ἤδη νὰ σπουδάσωμεν τὰ κατὰ τοὺς ἀστέρας τῆς νυκτός, ἀνὰ τὰς μυρμηκίαις καὶ τὰ σμήνη τῶν ὁποίων μέλλομεν νὰ ταξιδεύσωμεν ἀντὶ παντός ἄλλου μεταδατικῶ μέσου χρησιμοποιοῦντες τὸ ἀεροπόρον τοῦ νοῦ. Καὶ ἐπειδὴ εἶνε πάντοτε καλὸν νὰ ἐξετάζῃ τις τὰ πληθίσιον, πρὶν ἢ ἐπεκτείνῃ τὰς ἐρεῦνας του εἰς τὰ μακρὰν, διὰ τοῦτο καὶ ἡμεῖς· πρῶτον μὲν θὰ περιέλθωμεν τὴν οἰκογένειαν τοῦ πλανητικοῦ συστήματός μας, εἰς τὸ ὁποῖον καὶ ἡ ἡμετέρα γῆ ἀνήκει, ἔπειτα δὲ θὰ κατευθυνθῶμεν πρὸς τοὺς καλουμένους ἀπλανεῖς. Κ. Κ.

Κατηχητικαὶ μελέται.

Η ΘΕΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ

Ἡ θεία λειτουργία ἀποτελεῖ τὸ κέντρον τῆς ὄλης λατρείας καὶ τῶν μυστηρίων. Μετ' αὐτῆς εἶναι ἀναποσπάτως συνδεδεμένα τὰ πάντα, καθ' ὅτι αὐτὴ εἶνε συμβολικῆ ἀναπαράστασις τοῦ σωτηριώδους δράματος τοῦ Γολγοθᾶ καὶ οὐσιώδης σκοπὸς ταύτης ἡ τέλεισις τῆς ἀναιμάκτου θυσίας καὶ θείας κοινωνίας. Θείας λειτουργίας ἔχουν συντάξει καὶ εἶνε ἐν χρήσει παρ' ἡμῖν ἡ τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰακώβου, ἡ τοῦ Μεγ. Βασιλείου καὶ ἡ τοῦ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. Ἐξ αὐτῶν ἡ μὲν τοῦ ἀδελφοῦ τοῦ Ἰακώβου, ὅστις ὑπῆρξε καὶ ὁ πρῶτος Ἐπίσκοπος τῶν Ἱερουσαλύμων, τελεῖται παρ' ἡμῖν ἐν Ἀθήναις καὶ μόνον τὴν μνήμην τοῦ Ἁγίου ἦτοι τῆς 23ῆς Ὀκτωβρίου καθ' ὅτι εἶναι ἡμερὴς ἐκτενής. Ἡ τοῦ Μ. Βασιλείου Ἐπισκόπου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας, ὅστις συνέταμε καὶ ἐσυντόμευσε κατὰ πολὺ τὴν προηγουμένην τελεῖται δεκάκις τοῦ ἔτους ἢτοι τὴν 1ην Ἰανουαρίου δηλ. τὴν ἡμέραν τῆς μνήμης τοῦ Ἁγίου, τὴν Μ. Πέμπτην, τὸ Μ. Σάββατον, τὴν παραμονὴν τῶν Φώτων καὶ τῶν Χριστουγέννων καὶ τὰς 5 πρῶτας κατὰ σειρὰν Κυριακὰς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Καὶ τέλος ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος συνέταμε καὶ ἐσυντόμευσε καὶ ταύτην καὶ τοῦτο ἡ θεία λειτουργία εἶναι ἡ συνήθης καὶ τελεῖται πάντοτε δσάκις ὡς ἐρρήθη δὲν τελοῦνται αἱ ἄλλαι δύο ὡς καὶ τὰ Σάββατα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς. Εὐλόγως ἴσως ἐρώτησῃ τις ἐπ' εὐκαιρίᾳ μάλιστα καὶ τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἢν ἤδη διανύομεν, ὥστε μόνον τὰ Σάββατα καὶ τὰς Κυριακὰς τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς δέον νὰ τελεῖται ἡ Θ. λειτουργία; Τὰς ἄλλας καθημερινὰς ἡμέρας καὶ τὰς περιμειπιτούσας μικρὰς ἑορτάς, δὲν δύναται τις νὰ τελέσῃ Θ. λειτουργίαν; Ὅχι ἀπαντῶμεν. Μόνον ἡ ἐορτὴ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ ἐξαιρεῖται καθ' ἣν τελεῖται ἡ Θ. λειτουργία τοῦ Χρυσοστόμου. Καὶ διατὶ τοῦτο; Ἀπλοῦστατα. Διότι οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοὶ ἔχοντες βαθεῖαν ἐπίγνωσιν τοῦ σκοποῦ τῆς νηστειᾶς καὶ μάλιστα τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ὡς περιόδου πένθους ἐπὶ τῇ ἀναμονῇ τοῦ Σωτηριώδους τοῦ Κυρίου Πάθους δὲν ἦτο δυνατόν κατ' αὐτὴν νὰ τελοῦν λειτουργίας καὶ ἑορτάς, αἵτινες ἀναγκαιῶς προὔποθέτουσαν συμπόσια, χαρὰν καὶ διασκεδάσιν ἔστω καὶ ἡθικὴν ἅτινα ὁμως τελείως ἀπηγορεύοντο κατὰ τὴν περίοδον ταύτην δι' εἰδικῶν Ἐκκλησιαστικῶν κανόνων. Ἄλλ' ἐπίσης οἱ ἀρχαῖοι Χριστιανοὶ πάντοτε καὶ ἰδίως κατὰ τὴν περίοδον τῆς Μ. Τεσσαρακοστῆς ἠσθάνοντο ἐπιτακτικὴν ἀνάγκην νὰ κοινωνοῦν συχνότερον καὶ ὄχι μόνον τὰ Σάββατα καὶ τὰς Κυριακὰς ὁπότε ἐτελεῖτο ἡ Θ. λειτουργία ἀλλὰ καὶ ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἑβδομάδος καὶ διὰ τὰς Τετάρτας καὶ Παρασκευὰς ὡς ρητῶς ἀναφέρει ὁ Μ. Βασίλειος. Ἀλλὰ πῶς θὰ κατορθοῦτο τὸ τοιοῦτον ἐφ' ὅσον Θ. λειτουργία δὲν ἐπιτρέπεται νὰ τελῆται κατ' αὐτὰς τὰς ἡμέρας; Πρὸς θεο-

πειαν τῆς ἀνάγκης ταύτης ἐπενοήθη ἡ Θ. λειτουργία τῶν Προηγιασμένων Θεῶν Δώρων. Ἀπεφασίσθη δηλαδή ὅπως κατὰ τὰς Θ. λειτουργίας ἐκάστου Σαββάτου καὶ Κυριακῆς ἀγιάζονται καὶ ἄλλοι δύο ἢ τρεῖς ἅγιοι ἄρτοι ἵνα χρησιμεύουν οὗτοι πρὸς κοινωνίαν τῶν πιστῶν κατὰ τὴν ἐκάστοτε ἐπομένην Τετάρτην καὶ Παρασκευὴν ἢ καὶ ἑορτὴν π. χ. τῶν Ἁγίων Τεσσαράκοντα μαρτύρων, ἁγίον Ἀλεξίου κλπ. ἂν συνέπιπτον καὶ αὗται ἐντὸς τῆς ἐπομένης ἐβδομάδος. Ἐπειδὴ ὅμως διὰ τὰ κοινωνήσουν οἱ πιστοὶ κατὰ τὰς ἡμέρας αὐτὰς ἔπρεπε φυσικὰ τὰ τελεσθῆναι εἶδος τι θείας λατρείας ἐγένετο ἡ σύνθεσις τῆς λεγομένης λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων μετὰ τὴν τέλεσιν τῆς ὁποίας ἐκοινωνοῦν τῶν προηγιασμένων ἀχράντων μυστηρίων ἅπαντες. Ἡ θεία λειτουργία ὅθεν τῶν Προηγιασμένων ἀναπαράσιτος μᾶλλον θείας λειτουργίας εἶναι καὶ ὄχι κυρίως θεία λειτουργία καθ' ὅτι κατ' αὐτὴν δὲν ἀγιάζονται ἀλλ' ἀπλῶς μεταδίδονται τὰ ἤδη προηγιασμένα ἅγια δῶρα. Ὡστε εὐνόητον ἐκ τῶν ἀνωτέρω συνάγεται ὅτι ἡ θεία λειτουργία αὕτη ἔχει τὴν ἀρχὴν τῆς ἀπὸ τῶν πρώτων Χριστιανικῶν αἰώνων, ἀλλὰ φέρονται ὡς συνθένται ταύτης ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Σέργιος ἢ ὁ Ἐπίσκοπος Ρώμης Γρηγόριος ὁ Διάλογος κατ' ἄλλους, ἴσως διότι οὗτοι διεμόρφωσαν καὶ ἐτελειοποίησαν τὸ περιεχόμενον ταύτης. Ἡ θεία λειτουργία αὕτη εἶνε λιαν ἰδιόρρυθμος καὶ συγκινητικὴ. Εἶνε ἀναποσπασίτως συνδεδεμένη μετὰ τοῦ ἑσπερινοῦ ἐξ οὗ συνάγεται ὅτι πάλαι ἐτελεῖτο κατὰ τὸ Ἀποστολικὸν ἔθος τὸ ἑσπέρας μετὰ δὲ τὴν θείαν κοινωνίαν καὶ περὶ τὴν δύσιν τοῦ ἡλίου ἔτρωγον ὄλιγον οἱ τότε Χριστιανοὶ οἱ νηστεύοντες ὄχι μόνον κατὰ τύπους ἀλλὰ καὶ κατ' οὐσίαν. Ἀφ' οὗ προηγουμένως ἀναγνωσθῆ ὁ ὄρθρος καὶ αἱ ὄρα καὶ δὴ μετὰ τὸ τέλος τῆς Θῆς ὄρα γίνεται ἀπόλυσις, καὶ κατόπιν ὁ ἱερεὺς ἐνδεδυμένος ἢ ἢ πένθημα ἱερὰ ἄμφια λέγει τὸ εὐλόγημην ἢ βασιλεία τοῦ Πατρὸς... καὶ ἀπὸ τότε ἀρχίζει ἡ λειτουργία. Ἀναγιγνώσκεται ὁ Προοιμιακὸς ψαλμὸς τοῦ ἑσπερινοῦ (εὐλόγει ἡ ψυχὴ μου τὸν Κύριον...) λέγονται τὰ εἰρηνικά καθ' ἃ ἀντὶ τῶν ἀντιφώνων (ταῖς πρεσβείαις...) ἀναγιγνώσκεται ὁ 118 ψαλμὸς (Πρὸς Κύριον...) εἰς τρεῖς στάσεις, καθ' ἃς γίνονται αἱ τρεῖς αἰτήσεις. Τότε ὁ ἱερεὺς λέγων τῶν δι' εὐχῶν τῶν ἁγίων πατέρων ἡμῶν... συνεχῶς μεταφέρει τὸν ἅγιον ἄμνον ἀπὸ τοῦ ἁγίου Κουβούκλιον, τὸ ὁποῖον εἶνε ἐπὶ τῆς Ἁγίας Τραπέζης, μετ' ἄκρας σιγῆς καὶ κατανύξεως εἰς τὴν Ἁγίαν Πρόθεσιν ἐνθα καλύπτεται. Μετὰ ψάλλεται τὸ Κύριε ἐκέκραξ... μετὰ τῶν τροπαρίων τῆς ἐπομένης ἡμέρας καὶ γίνεται ἡ εἴσοδος ἄνευ Ἐθαγγελίον ἐκτὸς ἂν εἶνε ἑορτὴ, καὶ ψάλλεται τὸ φῶς ἱλαρόν... καὶ τὰ ἀναγνώσματα τῆς ἡμέρας ἐκ τῆς Ἑννέσεως καὶ τῶν Παροιμιῶν. Ὁ ἱερεὺς κρατῶν τότε τὸ θυμιατὸν καὶ λαμπάδα λέγει: Σοφία ὀρθοί, φῶς Χριστοῦ φαίνει πᾶσι—Σοφία μεθ' ὃ ψάλλεται

συγκινητικώτατα πρῶτον ὑπὸ τοῦ ἱερέως καὶ κατόπιν ὑπὸ τῶν ψαλτῶν καὶ πάλιν ὑπὸ τοῦ ἱερέως τὸ κατευθυνθῆτω ἢ προσευχὴ μου ὡς θυμίαμα ἐνώπιόν σου... καὶ ἂν μὲν εἶνε ἑορτὴ ἀναγιγνώσκεται Ἀπόστολος καὶ Ἐθαγγέλιον ἄλλως ἄμέσως ἢ Μ. Συναπτὴ καὶ αἱ εὐχαὶ τῶν κατηχουμένων μεθ' ὃ ἀντὶ τοῦ Χερουβικοῦ ψάλλεται τὸ ἐξῆς κατανυκτικώτατον: «Νῦν αἱ δυνάμεις τῶν οὐρανῶν σὺν ἡμῖν ἀοράτως λατρεύουσι· ἰδοὺ γὰρ εἰσπορεύεται ὁ Βασιλεὺς τῆς Δόξης. Ἴδοὺ θυσία μυστικὴ τετελειωμένη δορυφορεῖται· πιστεῖτε καὶ πρόθω προσέλθωμεν ἵνα μέτοχοι ζωῆς αἰωνίου γενώμεθα. Ἀλληλουῖα.» Ἡ Μ. Ἐίσσοδος γίνεται ἤδη σιωπηλῶς κεκαλυμμένου ὄντος τοῦ ἱερέως καὶ μηδεὸς μνημονεύοντος καθ' ὅτι δὲν ἐξάγονται μερίδες κατὰ τὴν λειτουργίαν ταύτην τοῦ ἁμνοῦ ὄντος προηγιασμένου. Μετὰ ταῦτα ἐπακολουθεῖ τὸ πληρώσωμεν τὴν ἑσπερινὴν ἡμῶν δέησιν... καὶ ἀμέσως τὸ πάτερ ἡμῶν... παραλείποντο τοῦ ἱερατεύω... καὶ τῶν περὶ τῶν ἁγιασμῶν τῶν Θ. Δώρων εὐχῶν καὶ ἐκφωνήσεων. Εἶτα τὸ Πρόσχωμεν τὰ προηγιασμένα ἅγια τοῖς ἁγίοις μεθ' ὃ τὸ κοινωνικὸν ἄρτον οὐράνειον καὶ ποτήριον ζωῆς γεύσαθε καὶ ἴδετε ὅτι Χριστὸς ὁ Κύριος».

Μετὰ τὴν ἀπόλυσιν ἀναγιγνώσκονται αἱ εὐχαὶ τῆς Τραπέζης («Εὐλόγησω τὸν Κύριον») καὶ «Ἐψώσωσε ὁ Θεὸς μου» καθ' ὅτι περὶ τὸ ἑσπέρας καὶ μετὰ τὴν θείαν κοινωνίαν οἱ ὄντως ἅγιοι τῶν πρώτων χριστιανικῶν αἰώνων λιτῶς ἔτρωγον. Ἴδοὺ ἐν ὀλίγοις τὰ περὶ τῆς θείας λειτουργίας τῶν Προηγιασμένων εἰς τὸ ἐπόμενον ἐκτενέστερον γενικῶς περὶ θείας λειτουργίας.

ΕΙΔΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐπειδὴ ἤρξατο ἡ ἐκτύπωσις τῶν ταινιῶν μετὰ τὸ νόματα τῶν κ. κ. συνδρομητῶν μας καὶ ἐπειδὴ ἀπεφασίσμεν μετὰ τινα χρόνον τὰ ἐκδίδομεν τὸ περιοδικὸν μας καὶ πάλιν ἀνὰ δεκαλενθήμερον καὶ ἐμφανίσομεν οὕτω τοῦτο ἀσπίστερον καὶ ἐπωφελέστερον παρακαλοῦμεν θερμῶς τοὺς καθυστεροῦντας εἰσεῖν τὰς συνδρομὰς τῶν τὰς ἀποστείλων τὸ συντομώτερον ἵνα γνωρίζομεν τοὺς μονίμους καὶ θετικούς συνδρομητὰς μας.

ΟΣΟΙ εὐχαριστοῦνται ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τοῦ περιοδικοῦ μας τὰ ἐπιστολῶν καὶ εἰς ἄλλους ἵνα οὕτω διαδίδηται ὁ λόγος τοῦ Κυρίου καθ' ὅτι οὕτω πολεμεῖται ἀποτελεσματικῶς καὶ ἡ ἑυπαρογραφία ἣτις ἀτυχῶς κατέκλυσε τὴν κοινωνίαν μας.

Εἰς τὰ Γραφεῖα τοῦ Ἀποστόλου Ἀνδρέου ὑπάρχουν αἱ ἐξῆς ἐκδόσεις μας. Ἡ Θεότης τοῦ Χριστοῦ δραχ. 4. Ἡ περὶ Θεοῦ ἰδέα δραχ. 4. Ὁρθ. Χρ. Κατήχησις δρα. 4. Ὁ Παπαμαρκος δρα. 3. Αἱ Παιδικαὶ Συμβουλαὶ δρα. 3. Ἀπολυτίκια καὶ ἔξαποστειλάρια δρα. 3. Παρακλήσεις Ἀποστ. Ἀνδρέου καὶ Ἁγ. Αναργύρων ἑκάστον δρα. 2. Ἡ Μέθη δρα. 2. Ὁ Γερμανὸς δρα. 2. Ἡ Νηηστεία δρα. 2. Ἡ Ψιχὴ δρα. 2. Ἡ θεοπνευστία τῶν Γραφῶν δρα. 2. Ὁ Σοσιαλισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς δρα. 2. Ὁ Πνευματισμὸς δρα. 2. Αἱ πλάναι τῶν Χιλιαστῶν δωρεάν. καὶ ἄλλα θεολογ. βιβλία.